

Utvecklings- och tillväxtplan för ett hållbart Åland 2014–2017

En utvecklings- och tillväxtplan ger företag, organisationer och människor något konkret att förhålla sig till vid avgörande beslut om nyetablering, företagsutveckling, identifiering av tillväxtområden samt lokalisering av arbetsplatser och bostäder. Genom att koppla tydliga förutsättningar till resurserna i mark och vatten skapas ett synligt värde för användningsområdet. En heltäckande utvecklingsplan förkortar tiden från idé till produkt och har tydliga ramar för de givna resurserna och möjligheterna.

Landskapsregeringen kommer under åren 2014-2017 att driva ett utvecklingsarbete som syftar till ta fram en långsiktig utvecklingsplan för Åland med fokus på samhällsplanering, tillväxt, ökad skattekraft och en hållbar utveckling. Projektet som leds av landskapsregeringen ska ske i samarbete med kommuner, myndigheter, tredje sektorn samt branschorganisationer och är ett resultat av arbetet med samhällsservicereformen och landskapsregeringens ambitioner för en hållbar utveckling. Avsikten med detta fortsatta reformarbete är att med utgångspunkt i lagstiftning utveckla planeringsinstrumentet till ett verktyg för att uppnå utveckling och tillväxt.

Bakgrund och mål

I landskapsregeringens handlingsprogram för samarbete, resultat och framtidstro för mandatperioden 2011–2015 finns klara målsättningar att främja en positiv tillväxt på Åland med full sysselsättning, stärkt konkurrenskraft och ökad skattekraft. Regeringen vill också att Åland ska utvecklas till ett hållbart samhälle vars tillväxtsträvanden sker på basen av principer som förenar miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet. Det hållbara Åland bygger på en smart användning av naturresurserna. Genom bland annat en välplanerad infrastruktur, sparsam energianvändning, en medveten livsmedelsproduktion och klok resursanvändning samt kretsloppstänkande skapar man ett långsiktigt hållbart Åland. För att uppnå en stark och balanserad offentlig ekonomi har regeringen inom ramen för samhällsreformen arbetat med att samordna resurserna inom mer effektiva samhällsstrukturer för att på lång sikt kunna upprätthålla och utveckla välfärden. I omställningsbudgeten från våren 2012 konkretiseras dessa strävanden och målsättningarna omsätts också i siffror.

I första tilläggsbudget 2012 konkretiserar landskapsregeringen sina tillväxtmål i siffror: år 2022 ska Åland ha ökat sin befolkning till 32 000 invånare och skapat 2 000 nya arbetsplatser. Landskapsregeringen medverkar till att skapa tillväxt i samarbete med näringsliv och arbetsmarknad i syfte att få företag att växa. Tillväxtbranscher är exempelvis IT, sjöfartsklustret, vindkraft, grön teknik, turism och lokalproducerad kvalitetsmat samt personliga tjänster. För att samhället ska kunna bidra till tillväxten över hela Åland krävs bättre samhällsplanering och tillgång till bostäder. Inom ramen för visionsarbetet och strategiarbetet för ett framgångsrikt Åland föreslogs gemensamt att man bör skapa en gemensam regional utvecklingsstrategi för Åland. Strategin ska inbegripa en vision och en målbild som främjar inflyttning, näringslivsutveckling, attraktionskraft, hållbarhet och investeringsvilja. Strategin inbegriper också skapande av en regionplan för fysisk planering, d.v.s. en

gemensam utvecklingsplan. I meddelandet om samhällsreformen som lagtinget behandlade våren 2013 beskrivs behovet av en utvecklad och gemensam samhällsplanering som ska gagna hela Åland. Planeringsuppdraget på Åland är delat mellan landskapet, kommunerna, privata investerare och markägare. I projektet behandlas utveckling av infrastruktur och kommunikationer, boende och kollektivtrafik, servicecentra och tillgänglighet samt miljö och hållbar utveckling.

I slutrapporten för arbetsgruppen inom infrastruktur beskrivs också behovet av en utvecklad övergripande samhällsplanering med anledning av ökat behov av helhetsbedömningar med anledning av kommunikationsutveckling, energiförsörjning samt EUs ramdirektiv för planering av havsområden.

I budgeten för 2014 (moment 42.05.15) har reserverats 200 000 euro för att påbörja ett treårigt projekt för att framta en utvecklingsplan för Åland med fokus på samhällsplanering, tillväxt, ökad skattekraft och hållbar utveckling. Den långsiktiga utvecklingsplanen ska beakta användningen av resurser, definiera utvecklingsområden och fördela ansvaret för genomförandet. Projektet genomförs i samarbete med kommuner, myndigheter, tredje sektorn och branschorganisationer.

Företag och ålänningar är betjänta av långsiktiga villkor för investeringar och bosättning. Genom samarbete och samverkan vill landskapsregeringen genom detta projekt tillhandahålla verktyg som ska visa hur förutsättningarna i form av kommunikationer, energiproduktion, byggande, samhällsservice, natur- och kulturmiljöer och rekreation kan se ut samt hur strategin för utvecklingen på Åland på lång sikt ska formuleras. Genom att koppla tydliga förutsättningar till resurserna i mark och vatten skapas ett synligt värde för användningsområdet. En heltäckande utvecklingsplan förkortar tiden från idé till produkt och hushåller med givna resurser.

Projektet leds av en styrgrupp i dialog med landskapets Tillväxtråd samt referensgruppen för samhällsservicereformen.

Vad ska göras

Projektet ska systematiskt planera och koordinera mark- och naturresursanvändningen samt inleda det strategiska hållbarhetsarbetet i syfte att bidra till en långsiktigt stabil samhällsutveckling som gynnar utveckling och ekonomisk tillväxt på Åland.

Projektet ska beakta användningen av resurser, definiera utvecklingsområden och fördela ansvaret för genomförandet. Genom utvecklingsplan för Åland 2014–2016 inleds det långsiktiga arbetet med den hållbarhetsstrategi som fastställts i *Omställning Åland – strategiskt planering för en hållbar framtid 2013–2051*.

I syfte att genomföra de mål som definieras i utvecklings- och tillväxtplan för ett hållbart Åland avser landskapsregeringen anställa ett team med två personer med kompetens inom samhällsplanering och hållbar utveckling.

Uppdraget inom samhällsplanering är att med utgångspunkt i befintlig lagstiftning (bland annat §11 och 15-16 § PBL) realisera en gemensam utvecklingsplan för hela Åland. Att ta fram underlag som visar på möjligheter, utveckling och tillväxtområden för att underlätta framtida (kommunal) planering, konkretisera förutsättningarna och att genom det förkorta tiden från idé till produkt.

Inom ramen för projektet ska

- befintliga planer, inventeringar och kommunöversikter från alla sexton kommuner sammanställas
- ett översiktligt förslag till koordinerad mark- och resursanvändning tas fram, inom ramarna för 11§ och 15-16§ PBL.
- utvecklingsområden identifieras och
- ansvaret för att de framtagna förslagen genomförs anges.

Inom ramen för projektet ska även

- en översiktlig plan för att förverkliga den hållbarhetsstrategi som fastställts i *Omställning Åland – strategisk planering för en hållbar framtid 2013–2051*, beaktande lagtingets beslut i frågan tas fram.
- konkreta åtgärder och projekt som kan genomföras inom de närmaste fyra åren, utgående från hållbarhetsstrategins dimensioner för ekonomisk, social och miljömässig utveckling samt lagtingets beslutsförelås samt
- utbildning för personal inom främst landskapets allmänna förvaltning samt avdelningsvisa och/eller sektorvisa backcastingprocesser genomförs.

Organisation

Projektteamet, omfattande två personer med kompetens inom samhällsplanering och hållbar utveckling planerar och driver projektet. Till projektets organisation hör en styrgrupp och en projektgrupp.

Styrgruppens ansvar är att säkerställa projektgenomförandet följer projektdirektivet och att beslut fattas i ärenden där projektledningen inte har befogenhet. Styrgruppen har också möjlighet att ta in expertis och sakkunskap när behov finns. Styrgruppen består av Dan E Eriksson, Linnéa Johansson, Yvonne Österlund, Runa Tufvesson och Bjarne Lindström.

Styrgruppen utser projektgruppen vars medarbetare ansvarar för att leverera resultat enligt sina respektive personliga åtaganden i projektet. Projektgruppen består av personal från landskapsförvaltningen samt exempelvis stadsarkitektkontoret och områdesarkitektkontoret, men personal från andra kommunala sektorer som kan bidra till projektet kan också delta i projektgruppen vid behov. Projektmedarbetarna bistår projektledarna med den kunskap och det praktiska arbete som krävs för att genomföra uppdraget.

Projektet avrapporteras till landskapsregeringen. Med jämna mellanrum arrangeras "Forum för samhällsutveckling" i seminarieform för att inhämta initiativ och synpunkter från representanter för näringslivet och kommunerna.

Utvecklingsplan för Åland 2014–2017

Målet med projektet är att ta fram en utvecklingsplan för Åland med fokus på samhällsplanering, tillväxt, ökad skattekraft och hållbar utveckling.

Avrapportering till
landskapsregeringen.
Forum för
samhällsutveckling.

Styrgrupp

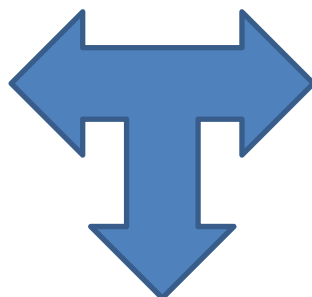
Säkerställer att projektgenomförandet följer projektdirektivet och att beslut fattas i ärenden där projektledningen inte har befogenhet.

Samhällsplanerare

Ska med utgångspunkt i befintlig lagstiftning arbeta fram en ålandsövergripande plan för mark- och naturresursanvändningen

Hållbarhetsstrateg

Ska konkretisera en projektplan i syfte att förverkliga målsättningar i *Omställning Åland 2013–2051*.

Projektgrupp

Bistår med kunskap och praktiskt arbete.